

Illustration: Erik Kohlström

Viva vatten – kratta alger

Färre alger minskar övergödningen, förbättrar livet för många fiskar och skapar inbjudande badplatser.

Problem: Tillväxten av fintrådiga alger längs våra kuster ökar dels på grund av övergödning och dels på grund av att mängden stora rovfiskar minskar. När rovfiskarna minskar ökar istället antalet småfiskar som i sin tur äter de små kräftdjur som brukar äta de fintrådiga algerna.

De fintrådiga algerna växer till under sommarmånaderna och kan bilda täta mattor i grunda vikar. Algmattorna skuggar och dödar undervattenväxter och tång, och på natten uppstår lätt syrebrist under dem. Detta leder till att levnadsmiljöer för uppväxande fiskar och vattenlevande smådjur förstörs. Dessutom driver losslitna fintrådiga alger in i vikarna och försämrar förutsättningarna för bad och friluftsliv. Då de sköljs upp på stränderna ruttar de och luktar illa.

Åtgärd: Genom att ta bort fintrådiga alger från grunda vikar förbättrar du uppväxtförhållandena för fisk, och livsmiljön för många andra vattenorganismer. Dessutom för du bort näringsämnen som fosfor och kväve från vattnet genom att den näring som finns bunden i algerna tas upp på land, vilket motverkar övergödning. Ytterligare en positiv effekt av att skörda alger är att stranden blir mer inbjudande för bad och friluftsliv.

Hur gör man? Vid manuell algskörd använder du en vanlig kratta eller räfsa för att samla in och ta upp de fintrådiga algerna ur vattnet. Det är ett tungt arbete eftersom algmattan innehåller mycket vatten och ibland en hel del sand. Du kan använda en läns som läggs ut runt algbeståndet och som du sedan drar mot stranden för att samla ihop algerna innan de krattas upp på land.

Det är viktigt att de skördade algerna lyfts långt upp på land och tas omhand så att inte näringen som finns lagrad i algerna läcker ut i vattnet igen. Det är inte tillåtet att bara lämna de skördade algerna i en hög på land. Algmassan kan användas som jordförbättringsmedel, men eftersom de innehåller mycket salt och även kan innehålla tungmetaller är det bäst att använda dem för att gödsla t ex gräsmattor och blomrabatter – inte grödor som ska ätas. Alternativt kan du kontakta kommunen för att höra om den kan ta hand om de skördade algerna eller en lokal lantbrukare för att höra om algerna kan rötas tillsammans med jordbrukets organiska avfall.

Viktigt att tänka på:

- Markägare och vattenrättsinnehavare måste ge tillåtelse innan du börjar skörda alger.
- Man behöver inget tillstånd från länsstyrelsen för att skörda alger som ska användas som jordförbättringsmedel. Tillstånd behövs inte heller om du skördar alger för att behålla stranden så som den brukar vara, men det kan vara bra att ändå samråda med kommunen och länsstyrelsen innan du sätter igång.
- Fastsittande tång och andra fleråriga vattenväxter ska man inte ge sig på – de vittnar om ett friskt havsekosystem och är viktiga livsmiljöer för fiskyngel och många andra djur.

För dig som vill läsa mer:

Goda exempel: Länsstyrelsen på Gotland har i sammanhang med projektet "Vatten på Gotland" skördat alger vid ett antal stränder, bl a Bunge, Nisseviken och Slite för att undersöka hur grumligheten i vattnet och halten organiska ämnen i sedimentet påverkas <http://bit.ly/2hW7Yd6>

Läs mer: Brochyren *Algskörd/Släktäkt* <http://bit.ly/2AaeMxP>

